

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 558

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 4 august 2003

SUMAR

	<u>Pagina</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 282 din 1 iulie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 48 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989	2-4	Decizia nr. 286 din 3 iulie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. 1 ¹ —1 ³ și ale secțiunii a II ¹ -a „Magistrații consultanți” din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească	6-8
Decizia nr. 285 din 3 iulie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare.....	4-5		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 282

din 1 iulie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 48 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 10/2001, excepție ridicată de Societatea Comercială „Palace” — S.A. Sinaia în Dosarul nr. 8.920/2002 al Curții de Apel Ploiești.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 26 iunie 2003 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 1 iulie 2003.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 8.920/2002, **Curtea de Apel Ploiești a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 10/2001**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Palace” — S.A. Sinaia.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că prin art. 48 din Legea nr. 10/2001 se prevede faptul că persoanele îndreptățite conform acestei legi, cărora li s-au respins prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile acțiuni având ca obiect bunuri preluate în mod abuziv de către stat, pot solicita, indiferent de natura soluțiilor pronunțate, măsuri reparatorii în natură, conform legii menționate. Autoarea excepției consideră că dispozițiile art. 48 sunt contrare principiului statului de drept, care presupune respectarea separației puterilor în stat și, implicit, recunoașterea de către legiuitor a forței hotărârilor judecătorești, respectiv a autorității de lucru judecat.

De asemenea, se consideră că dispozițiile criticate sunt contrare prevederilor constituționale privind ocrotirea dreptului de proprietate, în măsura în care se impune unor persoane private care au dobândit un drept de proprietate în mod legal, în baza Legii nr. 15/1990, să restituie în natură bunurile solicitate de urmașii fostului proprietar, chiar dacă acțiunea de revendicare a acestora a fost respinsă prin hotărâre judecătorească.

Or, legiuitorul nu poate ignora principiile consacrate de art. 1 alin. (3) și de art. 41 din Constituție, atunci când prevede dreptul unor persoane de a solicita măsuri reparatorii având ca obiect bunuri aflate în proprietatea unor

persoane private, în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Curtea de Apel Ploiești consideră că excepția invocată este întemeiată, deoarece dispozițiile art. 48 din Legea nr. 10/2001 au efecte retroactive în măsura în care lipsesc de autoritate de lucru judecat hotărârile judecătorești rămase irevocabile, prin care persoanelor îndreptățite sau altor persoane vătămate în vreun drept al lor li s-au respins acțiunile având ca obiect bunuri preluate de stat sau de către alte persoane juridice.

În situația în care art. 48 și-ar găsi o justificare în raporturile juridice dintre persoanele îndreptățite și stat, prin aceea că statul renunță la dreptul de a invoca excepția autorității de lucru judecat, această explicație nu subzistă dacă în cauzele respective au figurat ca pârâți persoane fizice sau persoane juridice care se văd private de un drept câștigat și silite să se judece din nou pentru același lucru.

Prin urmare, instanța judecătorească apreciază că textul de lege criticat încalcă art. 15 alin. (2) din Constituție numai în măsura în care ar fi aplicabil cazurilor în care cererea de restituire a persoanei îndreptățite pune în discuție puterea de lucru judecat a hotărârii judecătorești prin care i se respinsese acțiunea în revendicare sau în anulare a contractului de vânzare-cumpărare având ca obiect același bun, de regulă un imobil preluat fără titlu valabil.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Președintele Camerei Deputaților arată, în esență, că Legea nr. 10/2001 este un act reparator, aceasta având drept scop înlăturarea efectelor negative ale unor acte din perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, indiferent dacă, anterior intrării sale în vigoare, au existat sau nu cereri de reparații sau dacă, pe cale legală, judiciară sau amiabilă, s-au luat măsuri în acest sens.

Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 48 din Legea nr. 10/2001, în sensul că prin lipsirea de forță juridică a hotărârilor definitive și irevocabile se creează premisele vătămării dreptului de proprietate, se consideră că Legea nr. 10/2001 instituie prevederi exprese care întăresc valabilitatea unor acte juridice încheiate în deplină concordanță cu normele în vigoare la acea dată. Prin urmare, nu ne aflăm în prezența unei înfrângerii a hotărârilor instanțelor judecătorești, ci a unor mecanisme de acordare efectivă a reparațiilor ce se cuvin persoanelor îndreptățite, prin intermediul unei proceduri administrative.

În consecință, se apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 10/2001 este neîntemeiată.

Guvernul și președintele Senatului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 48 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 14 februarie 2001. Textul legal criticat are următorul conținut:

— Art. 48: *„Persoanele îndreptățite, precum și persoanele vătămate într-un drept al lor, cărora până la data intrării în vigoare a prezentei legi li s-au respins, prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, acțiunile având ca obiect bunuri preluate în mod abuziv de stat, de organizații cooperatiste sau de orice alte persoane juridice, pot solicita, indiferent de natura soluțiilor pronunțate, măsuri reparatorii în natură sau prin echivalent, în condițiile prezentei legi.“*

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale:

— Art. 1 alin. (3): *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.“*;

— Art. 41: *„(1) Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.“*

(2) *Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor.*

(3) *Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.*

(4) *Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi subsolul oricărei proprietăți imobiliare, cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile autorității.*

(5) *Despăgubirile prevăzute în alineatele (3) și (4) se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție.*

(6) *Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului.*

(7) *Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.*

(8) *Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.“*

Autoritatea de lucru judecat reprezintă unul dintre cele mai importante efecte ale hotărârilor judecătorești și este

reglementată de art. 1201 din Codul civil, ca o prezumție legală, absolută și irefragabilă de conformitate a hotărârii cu adevărul — *„res judicata pro veritate habetur“*, și de art. 166 din Codul de procedură civilă, drept o excepție de fond, peremptorie și absolută. Pentru a exista autoritate de lucru judecat este necesară, pe de o parte, întrunirea triplei identități de elemente: părțile, obiectul și cauza și, pe de altă parte, pronunțarea unei hotărâri judecătorești care a dezlegat fondul cauzei.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, referitor la constituționalitatea dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 10/2001, s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 149/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 17 iunie 2003, considerând excepția ca fiind neîntemeiată. Cu acel prilej instanța constituțională a reținut că autoritatea de lucru judecat „operează ca atare în cadrul unui nou proces civil și nu este opozabilă autorităților publice chemate să pună în aplicare legea nouă care instituie măsuri reparatorii pentru toți cei ale căror imobile au fost preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, inclusiv pentru cei ale căror acțiuni în revendicare au fost respinse de instanțele judecătorești în temeiul prevederilor legale în vigoare la data pronunțării acelor hotărâri judecătorești. Legea nr. 10/2001 cuprinde reglementări noi în materia restituirii și dă un nou înțeles noțiunii de «imobile preluate în mod abuziv». [...] De altfel, nimic nu-l împiedică pe legiuitor să extindă, printr-o lege ulterioară, sfera subiecților care urmează să beneficieze de măsuri reparatorii și la persoane cărora acest drept le-a fost refuzat de o lege anterioară“.

Așa fiind, modificarea temeiului juridic al acțiunii, respectiv schimbarea calificării juridice a stării de fapt, înlătură unul dintre elementele esențiale ale autorității de lucru judecat, și anume identitatea de cauză. Prin urmare, în situația în care s-ar naște un nou litigiu, fundamentat juridic pe noua lege, acesta are o altă cauză decât cea existentă în litigiul anterior, care, eventual, a avut același obiect și aceleași părți.

Curtea mai reține că excepția autorității de lucru judecat este destinată să asigure stabilitatea raporturilor juridice și să dea eficiență activității instanțelor judecătorești. Astfel, este evident că ori de câte ori instanța soluționează fondul cauzei, pronunțând o hotărâre judecătorească irevocabilă, în cazul inițierii unui nou litigiu devin aplicabile prevederile art. 166 din Codul de procedură civilă, care prevăd că *„excepția puterii lucrului judecat se poate ridica, de părți sau de judecător, chiar înaintea instanțelor de recurs“*. Analizând dispoziția cuprinsă în textul de lege criticat, Curtea reține că nimic nu împiedică părțile sau instanța judecătorească sesizată cu soluționarea litigiului să ridice această excepție, dacă prima acțiune a fost respinsă pe fond, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, prin care s-a constatat că dreptul reclamantului nu există. De altfel textul art. 48 din Legea nr. 10/2001 prevede că persoanele îndreptățite *„pot solicita“* acordarea unor măsuri reparatorii în natură sau prin echivalent, însă instanța judecătorească este singura competentă să decidă dacă sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute de lege, inclusiv cele referitoare la autoritatea de lucru judecat.

Pe de altă parte, este evident că puterea de lucru judecat nu operează atunci când prima acțiune a fost respinsă fără a se cerceta fondul cauzei sau când noua acțiune invocă un alt temei al dreptului pretins, decurgând inclusiv din modificarea reglementării în materie.

Pentru aceleași rațiuni Curtea constată că art. 48 din Legea nr. 10/2001 nu aduce atingere nici dreptului de

proprietate recunoscut anterior printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, astfel încât critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea prevederilor constituționale cuprinse în art. 41 nu este întemeiată.

Întrucât nu au apărut împrejurări noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale în această materie, soluția adoptată în precedent, precum și considerentele pe care aceasta se întemeiază își mențin valabilitatea și în cauza de față.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 10/2001, excepție ridicată de Societatea Comercială „Palace” — S.A. Sinaia în Dosarul nr. 8.920/2002 al Curții de Apel Ploiești.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 1 iulie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 285

din 3 iulie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare

Costică Bulai	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Sititech” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 13.722/2002 al Judecătoriei Sectorului 2 București, Societatea Comercială „F.A.U. Ro Semnal” — S.R.L. din Reghin în Dosarul nr. 1.586/2002 al Judecătoriei Reghin, Societatea Comercială „Transtex” — S.R.L. din Sighișoara în dosarele nr. 2.341/2002 și 2.342/2002 ale Judecătoriei Sighișoara și de Societatea Comercială „Larix Forest” — S.R.L. din Reghin în Dosarul nr. 466/2000 al Judecătoriei Reghin.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 12C/2003, 34C/2003, 88C/2003, 89C/2003 și 112C/2003 au un conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 164 din Codul de procedură civilă, nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea dosarelor nr. 34C/2003, 88C/2003, 89C/2003 și 112C/2003 la Dosarul nr. 12C/2003, care este primul înregistrat.

Cauza se află în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere că, ulterior sesizării Curții Constituționale, Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 a fost abrogată prin art. II din Ordonanța Guvernului nr. 34 din 30 ianuarie 2003, pune concluzii de respingere a excepției ca devenită inadmisibilă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 decembrie 2002, pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București în Dosarul nr. 13.722/2002, încheierile din 11 iulie 2000 și 12 noiembrie 2002,

pronunțate de Judecătoria Reghin în dosarele nr. 466/2000 și 1.586/2002, și încheierile din 8 ianuarie 2003, pronunțate de Judecătoria Sighișoara în dosarele nr. 2.341/2002 și 2.342/2002, **Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare.** Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Sititech” — S.R.L. din București, Societatea Comercială „F.A.U. Ro Semnal” — S.R.L. din Reghin, Societatea Comercială „Transtex” — S.R.L. din Sighișoara și de Societatea Comercială „Larix Forest” — S.R.L. din Reghin.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că dispozițiile legale invocate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 20, 30, 41, 49, art. 134 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b), precum și celor ale art. 135 alin. (1) și (6).

Instanțele de judecată apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare a Curții Constituționale au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, arătând că, ulterior sesizării Curții Constituționale, Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, aprobată cu modificări prin Legea nr. 12/1995, a fost abrogată prin art. II din Ordonanța Guvernului nr. 34/2003 privind măsuri în domeniul disciplinei financiar-valutare a agenților economici, apreciază că excepția de neconstituționalitate a devenit inadmisibilă.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (1) și (6), precum și al art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Sititech” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 13.722/2002 al Judecătoriei Sectorului 2 București, Societatea Comercială „F.A.U. Ro Semnal” — S.R.L. din Reghin în Dosarul nr. 1.586/2002 al Judecătoriei Reghin, Societatea Comercială „Transtex” — S.R.L. din Sighișoara în dosarele nr. 2.341/2002 și 2.342/2002 ale Judecătoriei Sighișoara și de Societatea Comercială „Larix Forest” — S.R.L. din Reghin în Dosarul nr. 466/2000 al Judecătoriei Reghin.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 iulie 2003.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **COSTICĂ BULAI**

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite în cauze de judecătoral-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 28 ianuarie 1994, aprobată cu modificări prin Legea nr. 12/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 7 februarie 1995.

Examinând excepția, Curtea Constituțională constată că, ulterior sesizării sale, a fost adoptată Ordonanța Guvernului nr. 34 din 30 ianuarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 1 februarie 2003, care, prin art. II, abrogă Ordonanța Guvernului nr. 18/1994.

Așa fiind, rezultă că, în temeiul dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, potrivit căroră aceasta „*decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei*”, dispoziții coroborate cu cele ale art. 23 alin. (6) din aceeași lege, care prevăd că „*excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1) [...]*”, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, cu care Curtea Constituțională a fost sesizată, a devenit inadmisibilă.

Magistrat-asistent șef,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 286

din 3 iulie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. 1¹—1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți“ din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească

Costică Bulai	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. 1¹—1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți“ din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, excepție ridicată de Societatea Comercială „IAIFO“ — S.A. din Zalău în dosarele nr. 3.747/2002 și 3.748/2002 ale Tribunalului Sălaj — Secția civilă.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 28C/2003 și 29C/2003 au un conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere dispozițiile art. 164 din Codul de procedură civilă, nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea Dosarului nr. 29C/2003 la Dosarul nr. 28C/2003, care este primul înregistrat.

Cauza se află în stare de judecată.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența în materie a Curții Constituționale, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 13 decembrie 2002, pronunțate în dosarele nr. 3.747/2002 și 3.748/2002, **Tribunalul Sălaj — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. 1¹—1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți“ din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru**

organizarea judecătorească. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Comercială „IAIFO“ — S.A. din Zalău în cauze ce au ca obiect litigiile de muncă privind drepturi salariale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile legale atacate aduc atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3), ale art. 51, ale art. 123 alin. (1) și (2), precum și celor ale art. 125. În acest sens arată că, prin instituirea magistraților consultanți cu competența de a judeca în primă instanță, împreună cu doi judecători, cauzele privind conflictele și litigiile de muncă, se încalcă principiul supremației legii și al separației puterilor și se permit intervenția și controlul organului administrativ și al politicului în actul de justiție.

Instanța de judecată apreciază excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată, textele de lege criticate fiind în concordanță cu prevederile constituționale invocate.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Astfel, referitor la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 17 alin. 1¹—1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți“ din capitolul II al titlului IV din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apreciază că acestea nu înfrâng prevederile constituționale ale art. 123, întrucât „cei doi judecători ce fac parte din completul specializat pentru litigiile de muncă sunt doar asistați de magistrații consultanți“. Astfel, „în soluționarea conflictelor de muncă, hotărârea se pronunță numai de judecătorii care fac parte din complet, magistrații consultanți participând la deliberări numai cu vot consultativ“, motiv pentru care „actul de justiție este îndeplinit numai de judecători, care îndeplinesc condițiile de independență și inamovibilitate prevăzute de Constituție“. Magistrații consultanți, deși au denumirea de magistrați, nu fac parte din corpul magistraților, nu se bucură de inamovibilitate, ci sunt numiți de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social.

Cât privește încălcarea art. 125 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia „competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege“, Guvernul apreciază că dispozițiile legale criticate „constituie chiar o aplicare a acestui text constituțional“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite în cauze de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 17 alin. 1¹–1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți” din capitolul II al titlului IV din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 30 septembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții care au următorul cuprins:

— Art. 17 alin. 1¹–1³: „Cauzele privind conflictele de muncă se judecă în primă instanță, cu celeritate, de către complete formate din doi judecători, asistați de doi magistrați consultanți.

Magistrații consultanți participă la deliberări cu vot consultativ. Opiniile separate ale acestora sau, după caz, opinia separată se consemnează în hotărâre.

În cazul în care judecătorii, care intră în compunerea completului, nu ajung la un acord asupra hotărârii, procesul se rejudecă în complet de divergență, prevederile alin. 5 fiind aplicabile.”;

— Secțiunea a II¹-a „Magistrații consultanți“:

• Art. 69¹: „Magistrații consultanți sunt numiți pe o perioadă de 4 ani de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, dintre persoanele care au studii juridice superioare, o vechime în specialitate de cel puțin 2 ani și îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 46 alin. 1 lit. a)–e) și alin. 2.

După numirea în funcție de către ministrul justiției, magistrații consultanți se bucură de stabilitate și se supun numai legii.

Magistrații consultanți depun jurământ în condițiile art. 48, care se aplică în mod corespunzător.

Numărul total al posturilor de magistrați consultanți, precum și repartizarea posturilor pe instanțe, corespunzător volumului de activitate, se stabilesc de ministrul justiției prin ordin.

Condițiile, procedura de selecție și de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților, pentru a fi numiți ca magistrați consultanți de către ministrul justiției, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Consiliului Economic și Social și a Ministerului Justiției.

Atribuțiile magistraților consultanți sunt prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești, aprobat prin ordinul ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii.”;

• Art. 69²: „Magistrații consultanți au drepturile și obligațiile prevăzute la art. 99, 101, 102 și la art. 110–118, care se aplică în mod corespunzător.

Ținuta vestimentară a magistraților consultanți se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Perioada în care magistrații consultanți exercită această funcție constituie vechime în muncă și vechime în magistratură. Constituie vechime în magistratură și perioada în care magistrații consultanți au funcționat ca asistenți judiciari.

Persoanelor numite ca magistrați consultanți, pe perioada în care își desfășoară activitatea în această calitate, li se suspendă contractele de muncă sau, după caz, raporturile de muncă, având posturile rezervate.”;

• Art. 69³: „Magistrații consultanți răspund disciplinar în condițiile art. 121–123, art. 124 alin. 2 și art. 125, care se aplică în mod corespunzător. Sancțiunile prevăzute la art. 123 alin. 1 lit. a) și b) se aplică de președintele instanței la care funcționează magistrații consultanți, iar sancțiunile prevăzute la art. 123 alin. 1 lit. c)–f) se aplică de ministrul justiției.

Împotriva sancțiunilor aplicate potrivit alin. 1 se poate face contestație, în termen de 30 de zile de la comunicarea sancțiunii, la secția de contencios administrativ a curții de apel în circumscripția căreia funcționează cel sancționat. Hotărârea curții de apel este definitivă.

Sancțiunile aplicate magistraților consultanți vor fi comunicate Consiliului Economic și Social de către Ministerul Justiției.”;

• Art. 69⁴: „Magistrații consultanți pot fi detașați o perioadă de maximum 6 luni pe an sau delegați maximum două luni pe an, beneficiind de drepturile prevăzute de lege pentru personalul din instituțiile publice.”;

• Art. 69⁵: „Magistrații consultanți pot fi eliberați din funcție de ministrul justiției, în condițiile art. 92, care se aplică în mod corespunzător. De asemenea, ei pot fi eliberați din funcție ca urmare a reducerii numărului de posturi de magistrați consultanți, în raport cu volumul de activitate.

Eliberarea din funcție a magistraților consultanți va fi comunicată Consiliului Economic și Social.”

De asemenea este criticată ca fiind neconstituțională, în întregul său, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, ordonanță publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 28 februarie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 653/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 12 decembrie 2002.

În susținerea neconstituționalității acestor texte de lege, autorul excepției invocă încălcarea următoarelor prevederi constituționale:

— Art. 1 alin. (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”;

— Art. 51: „Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”;

— Art. 123 alin. (1) și (2): „(1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.

(2) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.”;

— Art. 125: „(1) Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

(2) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare.

(3) Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege.”

Examinând excepția, Curtea constată că asupra constituționalității dispozițiilor art. 17 alin. 1¹–1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți” din capitolul II al titlului IV din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, dispoziții introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2002, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 73 din 18 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198 din 27 martie 2003. Cu acel prilej Curtea a constatat că „dispozițiile art. 17 alin. 1¹–1³ din Legea pentru organizarea judecătorească, în redactarea actuală, nu contravin Constituției, dat fiind că din conținutul lor rezultă cu claritate că soluționarea cauzelor deduse judecării este hotărâtă de judecători, iar magistrații consultanți nu au decât un rol consultativ, util judecării în vederea stabilirii adevărului cu

privire la drepturile subiective ale părților în litigiu. Prezența la judecată a magistraților consultanți, fără vot deliberativ, constituie o problemă de procedură, reglementată prin lege, potrivit art. 125 alin. (3) din Legea fundamentală, fără ca prin textele legale menționate să se încalce în vreun fel independența judecătorilor, imparțialitatea justiției și, pe un plan mai general, principiile statului de drept“.

Referitor la critica privind neconstituționalitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002, prin

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (1) și (6), precum și al art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. 1¹–1³ și ale secțiunii a II¹-a „Magistrații consultanți“ din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, excepție ridicată de Societatea Comercială „IAIFO“ — S.A. din Zalău în dosarele nr. 3.747/2002 și 3.748/2002 ale Tribunalului Sălaj — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 iulie 2003.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **COSTICĂ BULAI**

Magistrat-asistent șef,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro